

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-05

Ärendenummer KOV-2025–00326

Handläggare

Emma Hansryd, Emilia Dahlstedt

Telefon: 031-368 70 37

E-post:

emma.hansryd@kretsloppochvatten.goteborg.se

Förslag till revidering av Kretslopp och vattennämndens delegationsordning och förvaltningsdirektörens instruktion

Förslag till beslut

Kretslopp och vattennämnden antecknar informationen till protokollet

Sammanfattning

En revidering föreslås av Kretslopp och vattennämndens delegationsordning. Genom revidering av delegationsordningen får förvaltningsdirektören utökat förtroende att kunna godkänna investeringsprojekt och skedesbeslut för projektering till högre beloppsgränser samt förenklad hantering av tilläggsbeslut. Dessa förändringar motiveras av flera skäl där minskad tid för administration som frigör tid för såväl Kretslopp och vattennämnden som förvaltningens tjänstepersoner att hantera andra ärenden är den främsta. Det kommer gå snabbare för projekt att få godkända budgetar då färre investeringsärenden behöver behandlas av Kretslopp och vattennämnden och inom förvaltningsorganisationen är det färre ärenden som behöver skickas till en överordnad chef för godkännande. Med nya beloppsgränser för investeringsärenden är också målbilden att Kretslopp och vattennämnden kommer få hantera färre tilläggsbeslut för projekt som behöver en utökad budget. En justerad delegation för tilläggsbeslut bidrar ytterligare till detta.

Förslaget bygger på att beslutad investeringsbudget för Kretslopp och vattennämnden inte överskrids och är avstämt mot övriga stadsutvecklande nämnders delegationer.

I övrigt föreslås att anställningsprövning läggs till delegationsordningen för att fullgöra uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2025. Till följd av tillägget om anställningsprövning föreslås även en justering i instruktionen för förvaltningsdirektören. Beslut om avslag på begäran om utlämnande om allmän handling delegeras till kanslichef samt redaktionella ändringar av enhetsnamn kopplat till tidigare omorganisation.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Investeringsvolymen som föreslås i nomineringen för vatten, avlopp och avfall under nomineringsperiod år 2026–2035 uppgår till 16,8 miljarder kronor.

Nomineringen består av investeringsprojekt som antingen är pågående eller planerade. Den administrativa hanteringen av dessa investeringsprojekt är omfattande. Kan denna administration minskas till förmån för arbete med kvalitet i projekten och ytterligare investeringsprojekt bidrar det till en mer effektiv arbetsprocess och ökad måluppfyllnad för de långsiktiga verksamhetsplanerna.

Bedömning ur ekologisk dimension

Kretslopp och vatten strävar ständigt efter att erbjuda hållbara lösningar inom stadens VA-försörjning och avfallshantering. Följden blir att den ekologiska dimensionen är högst väsentlig för förvaltningens verksamhet. Investeringsprojekt är ett viktigt verktyg för att planera och implementera miljömål som resulterar i ett aktivt klimatarbete och en god hushållning av naturresurser. Arbetet med investeringsprojekt bidrar till att stärka förvaltningens roll i att bedriva ett effektivt klimat- och miljöarbete som utgår från att inte överlämna stora miljöproblem till kommande generationer.

Bedömning ur social dimension

Stadens invånare ska erbjudas en god livskvalité. Kretslopp och vatten bidrar med detta genom att förse göteborgarna med en robust samt effektiv leverans och produktion av dricksvatten, tillförlitlig och säkrad avledning av avloppsvatten samt en effektiv avfallshantering som innebär en god hantering av naturresurser.

Medborgarnas närmiljö förbättras genom att elektrifierade anläggningsmaskiner som kommer användas i högre grad under pågående byggnationer. Dessa anläggningsmaskiner skapar mindre buller och är emissionsfria vilket också resulterar i en förbättrad arbetsmiljö för arbetstagarna.

Investeringsprojektens genomförande får följden att stadens invånare får en bättre tillgång till ett bra friluftsliv, ett rikare djur och naturliv samt trevliga badplatser och rena vattendrag.

Bilagor

1. Förslag till ändrade delegationer att ingå i Kretslopp och vattennämndens delegationsordning och förvaltningsdirektörens instruktion
2. Kretslopp och vattennämndens nuvarande delegationsordning
3. Förvaltningsdirektörens nuvarande instruktion

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden informeras om ett förslag till reviderad delegationsordning och instruktion för förvaltningsdirektören.

Beskrivning av ärendet

Delegering innebär att nämnden överför självständig beslutanderätt, det vill säga ger någon i uppdrag att fatta beslut på nämndens vägnar i vissa ärenden. Besluten gäller på samma sätt som om nämnden själv fattat dem. Syftet med delegeringen är att de förtroendevalda ska avlastas mer rutinartade ärenden och få möjlighet att ägna mer tid och uppmärksamhet åt frågor av övergripande och principiell betydelse. Ett annat viktigt syfte är att delegering av befogenheter till anställda är ett sätt att förbättra servicen till brukare och kunder samt öka effektiviteten inom förvaltningen.

Förslaget till revidering avser främst områdena ”2.1 Administrera anställning och löner”, ”2.5 Upphandla och köpa in” och ”2.6 Administrera allmänna handlingar” i delegationsordningen.

Bakgrund

VA-kollektivet i Göteborg står, liksom resten av VA-Sverige, inför en längre period med stora investeringsvolym. Behoven är delvis reinvesteringsbehov av de anläggningar som byggdes på 50-, 60- och 70-talen och delvis nyinvesteringar till följd av nya lagkrav och förutsättningar, som till exempel klimatförändringar och omvärldsläge. Nämndens investeringsvolym har ökat stadigt den senaste 10-årsperioden och bedöms fortsatt behöva öka kraftigt för att plana ut på en nivå på drygt en och en halv miljard kronor årligen. År 2015 var investeringsutfallet för VA inklusive exploatering 531 mnkr (varav 141 mnkr var så kallat planerat underhåll (reinvestering) som då finansierades med driftmedel). 2024 var utfallet för motsvarande investeringsverksamhet 1 347 mnkr. Innan år 2019 var beloppsgränsen för beslut i nämnden 5 mnkr, då den ändrades till dagens nivå på 10 mnkr, ärende 2019-01-23 § 12.

Detta kommer påverka nämndens ekonomi inom VA-området över lång tid framöver med ökade kostnader för avskrivningar och ränta. Mer om den samlade bilden av investeringsbehoven i Sverige återfinns i branschorganisationen Svenskt Vattens rapport från 2020, ”Investeringsbehov och framtida kostnader för kommunalt vatten och avlopp”. Slutsatserna om nödvändigheten av kraftigt höjda investeringsnivåer och i genomsnitt en fördubbling av taxorna för vatten och avlopp på 20 års sikt, väckte berättigad uppmärksamhet.

Beslutsprocessen inom investeringsverksamheten bör utifrån ovan resonemang vara väl styrd politiskt för att säkerställa att rätt investeringar görs såväl som att de utförs på rätt sätt. Nedan följer en beskrivning av de beslut som nämnden fattar och den uppföljning av resultaten som redovisas.

Kretslopp och vattennämnden beslutar varje mandatperiod om långsiktiga mål för verksamheten i de tre långsiktiga verksamhetsplanerna för dricksvattenförsörjning, avlopps- respektive avfallshantering. Beslut om nuvarande planer togs för avfall 2024-02-08 §32 respektive vatten och avlopp 2024-03-12 §55 och 56. Det främsta verktyget för att uppnå de långsiktiga målen inom vatten- och avloppsområdet är investeringar i form av bygg- och anläggningsprojekt.

Årligen beslutas utifrån de långsiktiga verksamhetsplanerna en investeringsnominering med en tidshorisont på tio år som nämnden skickar vidare till stadens budgetberedning. Investeringsnomineringen för 2026–2035 är uppe för beslut på dagens nämndmöte 2025-03-26. Denna nominering utgör underlag för kommande års budget- och taxeärenden.

Två gånger per år informeras nämnden om kommande investeringsprojekt i ett samlingsärende. Det senaste informationstillfället var 2025-02-05 § 39. Om ett investeringsbehov uppkommer som inte varit med i ett samlingsärende sker separat information i ett tjänsteutlåtande för det specifika projektet.

Samtliga investeringsärenden som är över delegationsgränsen tas upp till nämnden för separata beslut. I de fall ett ärende riskerar att överskrida beslutad budget informeras nämnden först om ärendet och ett beslutsärende skrivs fram till nästkommande nämnd. Under 2024 beslutade Kretslopp och vattennämnden om 26 nya investeringsärenden varav 20 på belopp över 20 mnkr. 17 tilläggsbeslut beslutades av nämnden under samma period, varav fyra bedöms vara av större vikt.

Varje månad får nämnden en lägesuppdatering av samtliga pågående projekt som varit uppe för beslut i nämnden. Projekt som avviker ekonomiskt, kvalitets- eller tidsmässigt kommenteras. Ekonomiskt utfall och prognos för helåret för årets investeringsvolym levereras vid delårsrapporterna per mars och augusti. I samband med redovisning av nulägesanalysen på höstens strategidag får nämnden en redovisning av måluppfyllnaden för de långsiktiga verksamhetsmålen, där framdriften i investeringsprojekten är en väsentlig del av resultatet.

Omvärldsbevakning

Kretslopp och vattennämndens delegationsordning kan jämföras med delegationsordningarna för Exploateringsnämnden, Stadsfastighetsnämnden och Stadsmiljönämnden. Dessa nämnder bildades år 2023 och antog då delegationsordningar för sin verksamhet. Som exempel kan nämnas att i Exploateringsnämndens delegationsordning har Direktören delegation att fatta genomförandebeslut för investeringsprojekt med uppskattad totalkostnad upp till 50 miljoner kronor. I Stadsfastighetsnämndens delegationsordning har Direktören delegation att besluta att påbörja utredning för projekt med en uppskattad investeringsprojektbudget upp till 5200 prisbasbelopp (273 mnkr). Stadsmiljönämnden har i sin delegationsordning fastställt att Direktören har

delegation att fatta genomförandebeslut för investeringsprojekt med uppskattad totalkostnad upp till 20 miljoner kronor. Det ursprungliga förslaget från Stadsmiljöförvaltningen var att gränsen för totalkostnaden skulle vara 50 mnkr.

I Kretslopp och vattennämndens nuvarande delegationsordning, senast reviderad den 10 december 2024 § 267, anges att förvaltningsdirektör har delegation att hantera investering, reinvestering och drift inom budget upp till 10 mnkr.

Kretslopp och vattennämnden fattar beslut för de investeringsärenden som överstiger 10 mnkr. I tabellen nedan framgår antal beslutsärenden inom olika beloppsintervall mellan åren 2018 och 2024.

Beloppsgränser	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
10 mnkr - 15mnkr	2 beslut	1 beslut	3 beslut	4 beslut	3 beslut	4 beslut	1 beslut
15 mnkr - 20mnkr		3 beslut	3 beslut	5 beslut	1 beslut	2 beslut	5 beslut
20 mnkr -		1 beslut	9 beslut	12 beslut	15 beslut	14 beslut	20 beslut

I delegationsordningarna från de tre nämnderna går det att se en varierad hantering beträffande investeringar men en alla tre nämnder har angett högre beloppsgränser för investeringar jämfört med Kretslopp och vattennämnden. Det kan tala för att det är rimligt att Kretslopp och vattennämnden justerar sin delegationsordning avseende beloppsgränser då det harmoniserar med nämnderna i övriga staden.

Förslag till ändrade delegationer inom området Upphandla och köpa in

I förslaget till delegationsordning för Kretslopp och vattennämnden föreslås att förvaltningsdirektör ska en delegation att hantera investering, reinvestering och drift inom budget upp till 20 mnkr. Dessa beloppsgränser tros vara tillräckligt höga för att förvaltningsdirektören ska kunna fatta beslut i stor del av de investeringsärenden som initieras av förvaltningen.

Ytterligare ett förslag till förändring är att beloppsgränsen för beslut om skedesbeslut för projektering ökas från dagens 3 mnkr till 5 mnkr för investeringsprojekt, inom ramen för beslutad investeringsbudget. Konsekvensen om dessa projekteringar inte leder till ett genomförande genom ett investeringsprojekt är att kostnaden i stället belastar innevarande års resultat.

Det sista förslaget är en ny delegation för beslut om tillägg i pågående investeringsprojekt som inte är av principiell betydelse eller betydande vikt, inom ramen för beslutad investeringsbudget. Dessa tillägg föreslås anmälas till nämnden med specifikation på belopp och orsak till ökning.

Förslag till ändrade delegationer inom områdena Anställning och Allmänna handlingar

I kommunfullmäktiges beslutade budget för 2025 anges att en särskild anställningsprövning ska införas för alla nämnder. Detta innebär att alla anställningar ovanför första linjens chef (avdelningschef och verksamhetsområdeschef) ska prövas av presidiet i berörd nämnd. Med anledning av detta föreslår förvaltningen att Kretslopp och vattennämnden överlåter rätten till nämndens presidium att besluta om att avslå en begäran om rekrytering ovanför första linjens chef.

Till följd av att anställningsprövning föreslås läggas till i delegationsordningen föreslås även en justering i instruktionen för förvaltningsdirektör. Instruktionen syftar till att fastställa grunderna för rollfördelningen mellan Kretslopp och vattennämnden och direktören, samt att fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under nämnden samt direktörens uppgifter i övrigt. I instruktionen anges att direktören ansvarar för att förvaltningen tillförs och bibehåller den kompetens som motsvarar verksamhetens behov. Då Kretslopp och vattennämndens presidium genom föreslagen ändring i delegationsordningen framöver ansvarar för anställningsprövning över första linjens chef vid förvaltningen föreslår förvaltningen att ordet *tillförs* stryks från instruktionen.

”Förvaltningsdirektören ansvarar för att förvaltningen tillförs och bibehåller den kompetens som motsvarar verksamhetens behov”

Allmänna handlingar

För att förvaltningen ska få en mer effektiv och sammanhållen hantering av beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling samt för att minska den administrativa belastningen på direktören föreslås att beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän delegeras till enhetschefen för kansli, avdelningen verksamhetsstöd.

Vidare föreslås en uppdatering av enhetsnamn kopplat till tidigare omorganisation inom avdelningen kundnära tjänster.

Förvaltningens bedömning

Den nuvarande delegationsordningen upplevs inte vara ändamålsenlig på grund av att beloppsgränserna är för låga och det att hade varit önskvärt om förvaltningsorganisationen hade ett större mandat att kunna godkänna budgetar för projekt/investeringsärenden. En sådan förändring leder förhoppningsvis till att projekt fortare kan komma i gång med sitt arbete då de inte behöver invänta ett godkännande från Kretslopp- och vattennämnden. Under de senaste åren går det även att se en ökning av antalet investeringsbeslut som Kretslopp och vattennämnden har behövt fatta beslut om. Det kan ses som en indikator på att det är lämpligt att göra en revidering av nuvarande delegationsordning.

Många tilläggsbeslut är av mindre dignitet och dagens hantering ger upphov till onödigt stor administration. Nämnden fick 2024-11-20 § 237 en dragning om hanteringen av tilläggsbeslut som svar på frågor ställda vid tidigare nämndmöte. Denna typ av genomgångar kan sammanställas, till exempel i samband med samlingsärendet för kommande investeringsprojekt. I kombination med att alla tilläggsärenden anmäls till nämnden bör denna hantering ge en god lägesbild.

Förvaltningens bedömning är att en revidering av delegationsordningen är nödvändig för att få till en mer ändamålsenlig hantering av investeringsärenden. Det kräver mycket resurser av förvaltningen att administrera de ärenden som ska skickas till Kretslopp och vattennämnden för godkännande samt att antalet investeringsärenden kommer stiga då den totala investeringsbudgeten ökar de kommande åren.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson

Emma Hansryd

Förvaltningsdirektör

Tf avdelningschef Utveckling och projekt

Bilaga 1.

Förslag till nya och ändrade delegationer att ingå i Kretslopp och vattennämndens delegationsordning. Ändrings- och tilläggsförslag är gulmarkerade.

FD = Förvaltningsdirektör

AVSNITT	ÄRENDE	DELEGAT	Kommentar
2	GE VERKSAMHETSSTÖD		
2.1	Administrera anställning och löner		
2.1.1	Rekrytera		
2.1.1.2	Beslut om att vid anställningsprövning avslå begäran om rekrytering av anställningar ovanför första linjens chef.	Presidiet	Se fullmäktiges budgetbeslut 2024-11-07, § 451.
2.1.1.3	Anställning av personal och till anställning kopplade personalärenden	FD	Rekrytering av anställningar ovanför första linjens chef ska föregås av beslut om anställningsprövning i enlighet med 2.1.1.2
2.5	Upphandla och köpa in		
2.5.2	Hantera upphandling enligt lagen om offentlig upphandling		
2.5.2.1	Investering, reinvestering och drift inom budget - upp till 10 mnkr - upp till 20 mnkr.	FD	
2.5.2.2	Godkänna skedesbeslut för projektering upp till 3 mnkr för investeringsprojekt inom ramen för beslutad investeringsbudget. Godkänna skedesbeslut för projektering upp till 5 mnkr för investeringsprojekt inom ramen för beslutad investeringsbudget.	FD	
2.5.2.3	Godkänna tilläggsbeslut för investeringsprojekt som inte är av principiell betydelse eller betydande vikt, inom ramen för beslutad investeringsbudget.	FD	
2.6.5	Hantera utlämnande av allmän handling		
2.6.5.1	Avslag på begäran om utlämnande av allmän handling	FD Enhets- chef Kansli	

2.12	Bedriva internt miljöarbete	
2.12.1	Miljöansvar enligt lag och förvaltningens verksamhetshandbok	EC Dricksvattenproduktion EC Ledningsnät EC Avfall EC Installation och mätning (KT)
3.6.1	Genomföra VA-anslutningsprocessen	
3.6.1.2	Dispens för anslutning av dränledning på spillvattenledning	EC Avloppsprojekt EC Anslutning och juridik (KT)

Föreslagen ändring i förvaltningsdirektörens instruktion

Förslaget innebär att ordet *tillförs* stryks från instruktionen då Kretslopp och vattennämndens presidium genom föreslagen ändring i delegationsordningen framöver ansvarar för anställningsprövning över första linjens chef vid förvaltningen.

Förvaltningsdirektören ansvarar för att förvaltningen ~~tillförs och~~ bibehåller den kompetens som motsvarar verksamhetens behov.